

Excursies in 1983

F. Adema en J. Mennema
(Rijksherbarium, Leiden)

Onlangs is er een begin gemaakt met het bewerken van de soorten voor het derde en laatste deel van de Atlas van de Nederlandse Flora. Dit deel zal de vrij algemene tot zeer algemene soorten, behorende tot de uurhokfrequentieclassen 5-9, omvatten. Bij een steekproef is gebleken dat diverse, juist zeer algemene soorten, met name voorjaarsplanten, algemenere grassoorten en (gele) composieten, nog steeds aanzienlijke hiaten in hun

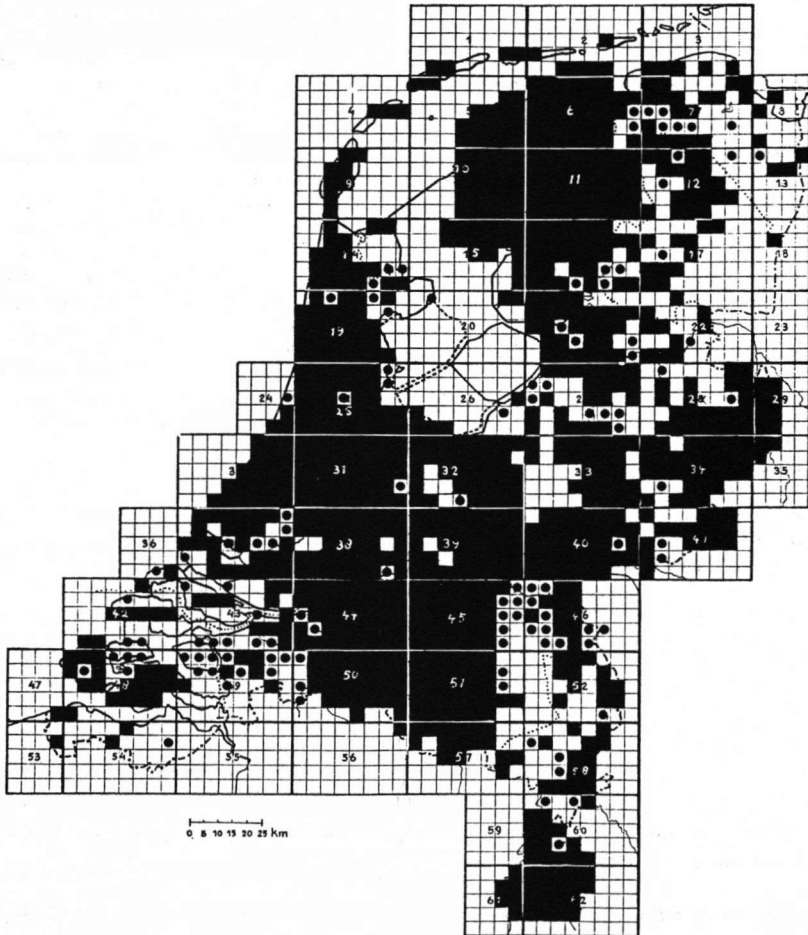

Fig. 1. De verspreiding in Nederland van *Ficaria verna* Huds. naar vondsten van 1950 tot 1982. De hokken met een stip hebben betrekking op vondsten in 1982.

Uurhok: Datum: Geïventariseerd door:

Voorjaarsplanten

0020 <i>Aira caryophylla</i>	0202 <i>Cardamine flexuosa</i>	0843 <i>Myosotis ramosiss.</i>	1538 <i>Veron.hed.hederif.</i>
0021 <i>Aira praecox</i>	0203 <i>Cardamine hirsuta</i>	0896 <i>Ornithogalum umbel.</i>	1539 <i>Veron.hed.lucorum</i>
0042 <i>Alopecurus pratens.</i>	0298 <i>Cerastium semidec.</i>	1047 <i>Ranunculus ficaria</i>	1368 <i>Vicia sat.angust.</i>
0066 <i>Anthoxanthum odor.</i>	0483 <i>Erophila verna</i>	1235 <i>Spergula morisonii</i>	
0081 <i>Arabidopsis thal.</i>	0842 <i>Myosotis discolor</i>	1347 <i>Veronica arvensis</i>	

Zomerplanten (ubiquisten, alg. grassen)

0004 <i>Achillea millefol.</i>	0428 <i>Echinochloa crus-g.</i>	0706 <i>Lamium p.purpureum</i>	1056 <i>Ranunculus repens</i>
0011 <i>Aegopodium podagr.</i>	0442 <i>Elodea nuttallii</i>	0708 <i>Lapsana communis</i>	1076 <i>Rorippa palustris</i>
1544 <i>Agrostis canina s.str.</i>	0446 <i>Elymus repens</i>	0722 <i>Lemma gibba</i>	1093 <i>Rumex acetosa</i>
0019 <i>Agrostis capillaris</i>	0462 <i>Equisetum arvense</i>	0723 <i>Lemma minor</i>	1094 <i>Rumex acetosella</i>
0017 <i>Agrostis gigantea</i>	0475 <i>Erigeron canadensis</i>	0725 <i>Leontodon autumnal.</i>	1098 <i>Rumex crispus</i>
0018 <i>Agrostis stolonif.</i>	0514 <i>Festuca arundinacea</i>	0727 <i>Leontodon saxatilis</i>	1101 <i>Rumex obtusifolius</i>
1545 <i>Agrostis vinealis</i>	1474 <i>Festuca ovina ten.</i>	0745 <i>Linaria vulgaris</i>	1112 <i>Sagina procumbens</i>
0069 <i>Anthriscus sylvest.</i>	0519 <i>Festuca pratensis</i>	0756 <i>Lolium perenne</i>	1175 <i>Sedum acre</i>
0096 <i>Arrhenatherum elat.</i>	0520 <i>Festuca rubra</i>	0766 <i>Luzula campestris</i>	1192 <i>Senecia vulgaris</i>
0101 <i>Artemisia vulgaris</i>	0543 <i>Galeopsis tetrahit</i>	0795 <i>Matricaria maritima</i>	1211 <i>Sisymbrium offic.</i>
0123 <i>Atriplex patula</i>	0546 <i>Galium aparine</i>	0794 <i>Matricaria recutita</i>	1219 <i>Solanum n.nigrum</i>
0121 <i>Atriplex prostrata</i>	0571 <i>Geranium molle</i>	0796 <i>Matricaria suaveol.</i>	1224 <i>Sonchus asper</i>
0135 <i>Bellis perennis</i>	0574 <i>Geranium pusillum</i>	0799 <i>Medicago lupulina</i>	1225 <i>Sonchus oleraceus</i>
0161 <i>Bromus h.hordeaceus</i>	0582 <i>Glechoma hederacea</i>	0930 <i>Phalaris arundinac.</i>	1248 <i>Stellaria graminea</i>
0165 <i>Bromus sterilis</i>	0584 <i>Glyceria fluitans</i>	0932 <i>Phleum p.pratense</i>	1250 <i>Stellaria media</i>
0200 <i>Capsella bursa-pas.</i>	0585 <i>Glyceria maxima</i>	0933 <i>Phragmites austral.</i>	1259 <i>Symphytum officin.</i>
1462 <i>Cardamine pratensis</i>	0607 <i>Heracleum sphondyl.</i>	0946 <i>Plantago lanceolata</i>	1260 <i>Tanacetum vulgare</i>
0235 <i>Carex hirta</i>	0618 <i>Hieracium levigat.</i>	0947 <i>Plantago m.major</i>	1294 <i>Tragopogon p.prat.</i>
0296 <i>Cerastium font.tri.</i>	0625 <i>Hieracium umbellat.</i>	0952 <i>Poa annua</i>	1299 <i>Trifolium dubium</i>
0306 <i>Chenopodium album</i>	0631 <i>Holcus lanatus</i>	0958 <i>Poa pratensis</i>	1305 <i>Trifolium pratens.</i>
0331 <i>Cirsium arvense</i>	0632 <i>Holcus mollis</i>	0959 <i>Poa trivialis</i>	1306 <i>Trifolium repens</i>
0367 <i>Corynephorus canes.</i>	0636 <i>Hordeum murinum</i>	0967 <i>Polygonum amphibium</i>	1316 <i>Tussilago farfara</i>
0372 <i>Crepis capillaris</i>	0649 <i>Hypericum perforat.</i>	0968 <i>Polygonum aviculare</i>	1321 <i>Urtica dioica</i>
0386 <i>Cynosurus cristatus</i>	0654 <i>Hypochoeris radic.</i>	0977 <i>Polygonum persicar.</i>	1351 <i>Veronica chamaedr.</i>
0390 <i>Dactylis glomerata</i>	0675 <i>Juncus bufonius</i>	1006 <i>Potentilla anserina</i>	1369 <i>Vicia cracca</i>
0397 <i>Deschampsia cespit.</i>	0680 <i>Juncus effusus</i>	1023 <i>Puccinellia d.dist.</i>	
0407 <i>Digitaria ischaem.</i>	0700 <i>Lamium album</i>	1040 <i>Ranunculus acris</i>	

Overige soorten (namen voluit, codenummer ervóór):

Glossarium: 0019 = *A. tenuis*, 0121 = *A. hastata*, 0161 = *B. mollis*, 0446 = *Elytrigia repens*, 0727 = *L. nudicaulis* = *L. taraxacoides*, 0796 = *M. matricarioides*, 1545 = *A. canina montana*.

Fig. 2. Een z.g. ministreeplijst, die bedoeld is om aandacht te vragen voor voorjaars- en zeer algemene soorten, die nog onvolledig zijn geïventariseerd.

verspreidingsbeeld vertonen, waar zij die in de periode vóór 1950 niet bezaten (Weeda, 1982, 1983).

Daarnaast blijkt er nog steeds een aantal delen van Nederland te zijn dat in vergelijking tot aangrenzende gebieden opvallend minder is geïventariseerd. Vooral de verspreiding

van de algemenere soorten sinds 1950 is in die streken beslist onvoldoende bekend. Het gaat hierbij vooral om delen van Groningen (Westerkwartier, Oldambt en Westerveld), Oostelijk Flevoland, Noord-Holland (de Streek, de Beemster, de Zeevang, Waterland) en oostelijk Noord-Brabant. Een in vergelijking met 1982 bijgewerkt verspreidingskaartje van *Ficaria verna* (fig. 1) laat dit duidelijk zien.

Om zo goed en zo snel mogelijk deze lacunes op te vullen is door Weeda (1983) een minnstreeplijst ontworpen (fig. 2), waarop naast de meest algemene ook soorten uit de hierbovengenoemde groepen zijn opgenomen. Deze lijstjes kunnen worden aangevraagd bij mevr. G. Renaud-Nooy van der Kolff, afd. Nederland, Rijksherbarium, Schelpenkade 6, Leiden.

Bij het vaststellen van de zaterdagexcursies van het Rijksherbarium en de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland van de KNBV en van de zomerexcursie van laatstgenoemde commissie is eveneens rekening gehouden met de eerder genoemde hiaten in de gegevens. De zomerexcursie zal begin juli worden gehouden in oostelijk Noord-Brabant in het Peelhorstgebied en de volgende voorjaarszaterdagexcursies staan op het programma:

<i>datum</i>	<i>plaats van vertrek</i>	<i>leiding</i>
16 april	Weert	R. W. J. M. van der Ham
23 april	Deurne	F. Adema
7 mei	Zuidhorn	J. Mennema
14 mei	Oss	M. T. Jansen, E. J. Weeda
28 mei	Enkhuizen	W. Eelman, C. L. Plate, F. M. Muller
4 juni	Roosendaal	J. W. Jongepier

Deze excursies zijn toegankelijk voor een ieder die belangstelling heeft in de Nederlandse floristiek. De plaats van samenkomst is steeds het (hoofd)station in de hierbovengenoemde plaatsen. De excursies vangen aan om 10 uur, met dien verstande, dat steeds zal worden gewacht op het openbaar vervoer dat vrij spoedig na 10 uur deelnemers aan de excursie zal kunnen afleveren. Omstreeks 4 uur 's middags worden de excursies beëindigd; een ieder wordt aangeraden zijn lunchpakket mee te nemen.

Literatuur

Weeda, E. J., 1982. Over de volledigheid van de tweede inventarisatieronde van het IVON (1950-1980). *Gorteria* 11 (2), p. 27-33.

Weeda, E. J., 1983. Speenkruid en Vroegeling gezocht! *Natura* (ter perse).

Excursions in 1983

A program of excursions on Saturdays is presented for those interested in botanical field work. The main aim of the excursions in 1983 will be to do field work in the hour-squares of which the data are rather incomplete. Especially on some species flowering in spring and disappearing before summer (fig. 1) and on the most common species (fig. 2) data are insufficient.